RESLJEVA

12

GLASILO UČITELJIŠČNIKOV

LJUBLJANA

1960/61

3.I. 6.št.

Jure Gartnar

OB ZAKLJUČKU DELOVNEGA LETA

Ob zaključku letošnjega leta smo lahko zadovoljni z delom mladinske organizacije na našem zavodu. Ti uspehi pa nas ne smejo uspavati tudi v prihodnjem letu. Največje priznanje za naše uspehe je prehodni prapor, ki ga nam je poklonil občinski komite mladine kot najboljšemu aktivu v občini Center.

Začeli smo z mnogimi dejavnostmi, ki še niso povsem uspele. Naše prizadevanje je bilo poplačano s tem, da na šoli ni več mladinca, ki ne bi delal vsaj v enem krožku, klubu, sekciji. Naša največja hiba je vodstvo v posameznih dejavnostih. Potrebni bodo seminarji, kot pri skupnosti, tudi za vodstva mladinskih razrednih aktivov. Pomanjkljivosti, ki nanje je jasno pokazala mladinska konferenca bo treba skupno reševati.

Dragi mladinci!

Mladinski komite se vam še enkrat zahvaljuje za vso pomoč pri delu organizacije. Vemo, da je šola prva vaša stvar, toda zavedajte se, da z aktivnim vključevanjem in delom nas vseh doprinašate mnogo k skupnim ciljem. Od vas pričakujemo razumevanja in seveda tudi žrtev.

Ne mislite, da delamo samo na naši šoli, dela vsa mladina v Jugoslaviji. Vsi z istim načelom. V delu je naša moč, v delu se učimo. Neresnost, nedisciplina naj odpade učitelji morajo biti razgledani in predvsem resni ljudje, ki znajo reševati tudi najtežje akcije in premagovati vse like ovire na svoji poti.

Leto je za nami, polno truda in hkrati uspehov. Priznati je, da smo ustvarili ugodne pogoje, da se zastavljene akcije nadaljujejo z velikimi uspehi. Želimo, da bi tudi višji letniki ovrgli pasivnost in bili vzgled prvim, drugim, tretjim letnikom, ki z veseljem upravljajo naloge. Prepričani smo, da bo društveno življenje še pestrejše, kot do sedaj. Športno in kulturno društvo naj bosta stebra izobraževanja naše mladine. V njih naj mladina najde svoje razvedrilo in vse možnosti za hitrejše oblikovanje vsestransko razgledanega in aktivnega človeka naše socialistične družbe.

Ko boste v brigadi, predstavljajte najboljšo šolo v občini. Izobražujte se, da bo naše delo čim lažje.

Vsem mladincem želimo tudi v prihodnje mnogo uspehov, v počitnicah pa čim več lepih dni. Vrnite se v šolo spočiti, pripravljeni na delo, ki nas čaka.

Srečno!

Janez Bojt

ŠOLSKA SKUPNOST PRED NOVIMI NALOGAMI

Nekaj misli ob koncu šolskega leta.

Torej konec. Zadnjikrat je zapel šolski zvonec in s sošolci smo si stisnili roke. Dva meseca se ne bomo videli.

Ob koncu šolskega leta naj napišem nekaj vrst o šolski skupnosti na naši šoli. Takoj v začetku lahko ugotovimo, da je vedno bolj odločujoč organ pri upravljanju šole. Šolska skupnost že odloča o različnih pomembnih vprašanjih na šoli. Njeni člani v šolskem odboru so popolnoma enakopravni in o problematiki, ki jo sprožijo, živahno diskutirajo. Vendar v ŠO nimajo opore, ker ne ustreza naši šoli.

Oglejmo si malo perspektivni načrt za naslednje leto. Čaka nas še precej nalog.

Razrednim kolektivom moramo posvetiti vso pozornost. Prav v dobrih razrednih kolektivih vidimo kako je razredna skupnost močna. Obenem pa je to tudi osnovni pogoj za uspešno delo šolske skupnosti. Iz razredov pa moramo izkoreniniti tudi različne negativne pojave, ki se kažejo zlasti v kampanjskem učenju, neupravičenemu izostajanju in neresnosti nekaterih dijakov. Resnost in razumevanje dijakov (poleg tega pa morajo biti seveda zavedni mladinci), so velika pomoč pri akcijskem delu ŠS.

Poskrbeti moramo tudi za dobre kadre. V vodstvu naj bi bili mladinci, ki imajo vsaj nekaj izkušenj in znanja, ker bo sicer naše delo brezuspešno. Kvaren vpliv mladincev, ki niso sposobni za zaupano jim delo, čutimo na svojih ramenih mi vsi, zlasti pa seveda še kolektivi, iz katerih so ti izvoljeni tovariši. Takoj v začetku prihodnjega šolskega leta bomo zato or-

ganizirali kratek seminar za vodstva šolskih in razrednih skupnosti.

Še nekaj. Govorili smo že o dijaški samoupravi. Vendar so govorice počasi zamrle, ideja pa je ostala. Samo z idejami seveda ne bomo prišli daleč. Prihodnje šolsko leto bi naj zaživela dijaška samouprava v laboratorijih in kabinetih. S tem bo dobila ŠS oziroma dijaška skupnost svoj globoki smisel, kajti dijaki bodo res postali tudi upravljalci. Pri tem bo seveda mnogo težav, zato bo treba precej truda in dobre volje ter poleg ostalega tudi mnogo zavestne pomoči vseh razrednih skupnosti.

To pa še ni vse. Cela vrsta drugih nalog nas še čaka. Predvsem moramo poglobiti naše delo in se povezati z LM. Sile se ne smejo cepiti, kajti s tem samo slabimo našo moč.

Ob koncu šolskega leta vam predsedstvo ŠS čestita k doseženim uspehom in želi prijetne počitnice.

Vlado Garantini

Nikoli ne vem,
kaj se dogaja v njenih očeh;
se vračajo trave v pokošeno senožet,
ali sanjajo žito na zlatih terasah?
Kadar stopi
na prag
moje samote,
nikoli ne vem:
s kakšno lučjo prihaja;
moji ognji imajo
žgoče roke
in prižigajo vse.
Šumeča pesem
prebujenih zvokov
se mi preliva do najtanjših
odtenkov.

Jadra besed,
ki jih razpneva,
ne morejo nikoli zajeti
vseh najnežnejših sap.

Njene oči poznajo:
pesem groma
in bliska
pripev modrine in sonca
in trnjevo pravljico.

Nikoli ne vem, kaj se dogaja
v njenih očeh.

ZACELIVA VSA STEBLA ŽALOSTI V MENI

Pridi zdaj,
ko čas klasuje,
da zaceliva vsa,
od toče zbira stebla žalosti v meni,
pozabiva na čas brez klasja,
ko so edino luč odsvitale čelade,
izlijeva golide solz-
dediščino tega veka.

Nikar ne pričakuj
bogatih sokov
iz teh razbolelih stebel;
rane v njih imajo
še globoke vreze;
za nje so balzom:
ne dlani, besede.

Pridi zdaj,
ko čas klasuje,
s sončno vejo sreče,
ki bo cvela čez poletje.

Z zlatim mesečevim pladnjem sna
in razgaljenimi rameni nežnosti
naslonjena na očrnela vzglavja,
mojih juter,
se bova počasi kot ljudje do kruha:
dosanjala do sončnih lestev.

Vsaj s hladečo obvezo
prijateljske tišine
zaceliva vsa stebla žalosti v meni.

MISEL

Otroci so jutra,
starci: večer, noč in zvezde -
zato imajo svetlobo za svitanje.

Kadar ugašajo zvezde: smo žalostni,
rojstva juter pričakamo s smehom.

Poldan pa je neopazna tehtnica,
med jutri in večeri.

PESEM O SREČI

Kje si skrita sreča?
Morda v zvenečih si oblakih?
V zagorelih pesteh njiv?
Si v mladih popkih pomladanskih?

Pridi nocoj, dekle,
skupaj jo bova iskala.

Pusti otožni mesec doma -
šegav in kuštrav naj bo nocoj,
tak, da se mu bova smejala.

V dlaneh jo bova držala:
nežno, mehko,
da nama ne bi ušla,
sicer bi jo zastonj spet iskala.

Metka Mikše

VČERAJ ...

Včeraj sem na ulici pobrala
sij žarometov
in hotela sem ti ga
pokloniti
v mraku spominov.
Jokala sem za zagrnjenimi okni.
Zdaj pa že dolgo več
ne pišem
s prstom po zamegljeni šipi,
da sem srečna.

ŽELJA

Odšla je iz rumene hiše
z zlatimi lasmi
in neskončno modrino v očeh.
Šla je po pramenih spominov
v noč,
da bi srečala tiste lepe oči.
Rumena hiša ni več lepa.
Ona je odšla,
modrina v njenih očeh
je bleda.

BOJIM SE TEME

Pripovedujem ti pesme.
Ne glej stran.
To je dolga pesem o neki tančiči,
v katero so zagrebli moje oči.
Vse je tako mrtvo.
Oprosti,
bojim se teme.
Vrni mi oči, da spregledam.

OB SLOVESU

Bodiva
dva prehitro ovenenela lista
in dopustiva,
da naju vržejo v temo.
Pojdiva.
Ne misli več na trpki
okus samote.
Hočeš prgišče ljubezni?
Bodiva torej
dva
prehitro ovenela lista.

BRV JE OSTALA SAMA

Kadar sem prišla
si vzel v dlani mojo ljubezen
in sla sva čez brv na drugo stran
reke.

Nikdar mi nisi povedal,
da me nimaš rad.
Potem sem nekoč
brez besed odšla.
Ti pa si se naslonjen na ograjo
otožno zamislil.
Morda,
morda ti je bilo žal,
da ne boš več
obrnjen v stran premišljeval
kaj bi mi rekel,
če bi slučajno prišla.

Anita Šolar

NI BIL TAK ...

Tisto popoldne je vedela, da bo prišel. Sončna nedelja ji je to potrjevala. Toda bala se je, da je to njuno zadnje srečanje.

Spoznala sta se na plesu. Ko se je leta končal sta njuni srci govorili eno ... Dolgo je že od tega in rada sta se spominjala tistega aprilskega večera. Vedno sta bila skupaj. Ni bilo dneva, da bi ne bilá govorila.

Dekle je hodilo v srednjo šolo, on je študiral. Večkrat sta se menila o šoli, o težavah, ki ju še čakajo ... Bila sta srečna.

Nekega dne mu je obljubila, da mu bo telefonirala, kdaj se dobita. Tisto popoldne ni imela časa, ni imela besed s katerimi bi mu razložila, da se mora učiti, da ji gre slabo v šoli.

"Kako bi mu povedala, da se ne smeva vsak dan sestajati?", se je spraševala. Dan je minil, ona se je učila in mu ni telefonirala.

Bil je petek. Ko se je vračala iz šole je srečala njegove kolege. Poznala jih je že prej in tega njemu ni pripovedovala. Spremenili so se. Njihova prejšnja prijaznost se je spreobrnila v zasmehovanje, in čutila je do njih še večji odpor, ko ji je eden izmed njih dejal: "Veš, Tvoja krivda je, saj pravim ženske, da Miha ni naredil izpita, vidiš punči, ti si kriva, da se fant ne uči."

Poslušala jih je in sama sebi ni verjela. Čemu jo obsojajo, kaj jim je naredila, je res vsega kriva ona? ...

Smejali so se ji, toda ona jih je samo gledala. Prikimala jim je, kot da ve, da ni izdelal. Odšli so ...

Ni jih razumela. Saj ji je vedno pravil koliko študira. Čemu naenkrat vse to. Ni mogla razumeti. So morda govorili z njim? ...

Hotela je k telefonu, a ni imela besed, ki bi mu jih izrekla.

Prišla je sobota. S kolegicami je šla plesat. Vedela je, da ga bo tam sigurno videla. Ni se zmotila. Njuna pogleda sta se mrzlo srečala. Čutila je odpor in opazila je, da je ves drugačen - celo obleka. Ni šla k njemu. Tudi on ni prišel k njej. Zabavala sta se vsak po svoje. Ona se je zelo sprostila. Vedno je našla vzrok za smeh. Plesala je in se zabavla, kot že dolgo ne. Hotela je pozabiti na vse. Toda nekaj jo je v notranjosti bolelo. Čutila je do vseh odpor, ki ga ni mogla povsem skriti.

Zabave je bilo konec in družba se je odpravljala domov. Tedaj je zaslišala svoje ime. Poklical jo je Miha. Vprašajoče ga je pogledala, in vprašala: "Kaj hočeš? Saj si vendar svoboden in boš lahko v miru študiral!" Ni ji odgovoril, ampak z resnim obrazom dejal: "Kaj je s teboj? Greš sama domov?" "Ne, ne grem sama!", mu je odgovorila. Njen glas je bil tako grob, brez trohice razumevanja. Ni se več znašla, ni vedela kaj počenja. Odšel je. ...

Tisto popoldne je res prišel. Njuno srečanje je bilo še bolj čudno od včerajšnjega. Zdaj ni bila več tako groba. Njena ljubezen je bila prevelika, da bi jo čez noč pozabila. Prijazno ga je nagovorila. "Pojdi, greva, ne bova stala tu pred hišo!" Z ukazajočim glasom ji je dejal: "Ne, prišel

sem samo vprašat, kaj misliš! Meni je prav vseeno". Znižal je glas: "Saj veš, da te imam rad." V trenutku se je premislil in dejal: "Sicer pa mi je vseeno. Zadnje čase sem toliko zvedel o tebi, da me niti ne mika več hoditi s teboj. Ne boš me več imela na "špagci", kot si včeraj dejala mojim kolegom. Zdrznila se je. "Kaj?" je začudeno vprašala. Solze so ji silile v oči. Mislila je, da se bo drugače končalo. Počutila se je tako nizko, osramočeno, užaljeno. Ni mogla doumeti, da ji to lahko očita on, ki jo je toliko časa ljubil. Kako mora tako govoriti in vse verjeti svojim prijateljem?

Vrnila mu je knjige, ki jih ji je dal brati in mu s težavo dejala: "Le verjemi jim! Le zakaj se mora to zgoditi prav meni!" Še malo pa bi jokala. Zbežala je od njega in ni slišala klica, naj počaka. Bežala je ... Bežala je od človeka, ki ji je pomenil vse, bežala je pred ljudmi, ki so tako podli, tako brezsrčni.

Vsa v solzah se je vrgla na posteljo in jokala. V njej je bilo vse preveč lepih spominov.

Skoraj je že zaspala, ko so prišle sošolke povedati, da jo čaka Miha. "Kaj hoče", je ostro dejala. "Recite, da me ni!" Toda vedele so, da ga ima rada in je z malim prigovarjanjem vseeno šla ...

Ponosno je stala pred njim in ga vprašala po kaj je prišel. "Pojdi, greva ven", jo je prosil.

Šla sta skozi park in njen molk je bil dolg. Premišljala je, kaj naj mu reče. Gotovo ji je tudi on hotel kaj povedati. Razumela sta se.

Ob ograji Ljubljanice sta se ustavila. Gledala je v Ljubljanico in zdelo se ji je, da je nižja, bistrejša od prejšnjih dni.

Prijel jo je za roko in čutila je tisti davno znani stisk in pogled, ki jo je nekoč na plesu, pripeljal do tega.

Sonce je že zdavnaj zašlo, ko sta se vračala ...

Pavel Mišmaš

UVERTURA REQUIEMU

Ne bom šel preko ugaslega
dneva; v svojem vračanju
ne bom izvenel.

Izbrisal bom svojo smrt
ob jutru,
ko bom v srebrno zaveso
vpletel svoj mrtvi smeh.

Nikoli ne bom svoje
nedokončane
simfonije končal.

REQUIEM

V spomin na očeta.

Moj Beethoven,
ki v meni ta večer igraš
svoj requiem -

Veter ti prinaša na oltar samote
partituro mojega življenja
in dva osamljena goloba v zarji
dehtenje rož
in vonj krvi
na robu mojega otroštva.

In v orglah mrtvih popoldnevov
tih requiem iz mojih sanj
in mojega srca.

Tih se povračam,
kakor jutro v noč.
Zelena mesečina
ob robu jutra.
V kristalih mesečine utripljejo metulji
vsi srebrni.

Prižigajo se ognji jutra.

Kri, ki se prerašča z mrtvo srečo
ostane dih umrlih sanj
in čas v molitvi starcev plamen umirajočih zarij,
ki se pretakajo v daljino.

Povračam se med grobnice,
med polpozabljena naročja,
da luč blagoslovljeno
prediham z jokom mrtvih sanj
in stopim prek preraslih trav
v dan,
ki izgoreva v harmoniji vetra.

ISKALCI ZLATA

Vsi iskalci zlata so odšli
preko velikega kanjona. Sam
sem ostal na rjavem prodišču.

Velika divja reka buči v meni
in blišč divjine se v meni
razstaplja - Na bregu umirajo
ptice in rože.
Za mrtvim otokom zavije reka,
kjer spi tišina.

Izpral bom vso svojo samoto
in se prerasel z divjino
in s svojo izsanjano dušo
odšel vzdol reke
iskat veliki El Dorado.

CIKLUS 61/I.

Zvezde so se rodile iz tišine
Zvezde umirajo iz samote.

Ko bodo umrle samote
se bodo utrnile vse zvezde
in mi bomo zemlja in pesek
na zlati obali,
kjer se pretaka tišina.
Zvezde so se rodile iz tišine.

II.

Samo kita pomladi je med nama.
Samo pravljica večera naju vzljubi.
Odpirajo se popki
in zemlja diši.

Pridi in povej, da me imaš rada
in tiho razpleti kito pomladi
čez moje solze.

Namočil ti bom ustnice s tišino.
Prinesel ti bom ljubezen
vzcvetelo v vejici
španskega bezga
in pravljico o Trnjulčici.

Tvoje oči se bodo vrnile
mojim poljubom.
Zatisnil ti bom veka
in moja duša bo prebudila tišino
in ti zaprla rane.

III.

Danes si veliko večja
od bobnenja reke.
Danes si se vrnila v pesem dneva
in jaz sem dober, kakor tišina
s svojo samoto.

Zvoni
in s trav puhti.
Ptice v naročju zemlje
mi vračajo tvojo nostalgijo.

Flavta moje divjine.

Morje se vrača na vzhod
po tišino
in dan je enak
razbitemu ogledalu
moje duše.

TORZO

Prepojili smo se s kuetom
mehanizmom
in pokopali bogove
in vsi smo prerasli v utripanju
mrtvih kutur
in ustvarjamo nove bogove
in vsi smo sužnji svojih življenj
in naša himna je salva kompromisov
za rešetkami.

Naši muzeji se bodo polnili
z arhitektonskimi kockami
in nam bo ostalo samo še vprašanje
o smislu življenja
in izživljanja polfrigidnih nagonov.
Častite boga
vaš bog je fetiš
Amen.

Marija Resnik

SAMA ...

Slišim tvoj šepet,
kot včasih.
Tvoja hrapova
roka gre
preko mojega
mokrega lica.

Sediva ob peči,
kot včasih
mi pripoveduješ
kaj si doživela
lepega,
pa kako
so bili težki časi.
Poslušam te;
ne čisto
le na pol.
Potem zaspim.

Slišim tvoj šepet.
Izgublja se,
ob šumenju dežja,
sredi umazane luže
leži kamen.

TI ME NE LJUBIŠ

Včasih se mi zazdi,
da si sreča
tako blizu;
le malo bi roko stegnila
in bila bi tvoja!

A ko se ganem
se zazrem
v praznino žalosti
in v njej
prepoznam sebe.

Zaman si želim
biti srečna!
Zaman, ker
ti me ne ljubiš.

DEČKU

Deček, v tvojih
očeh blesti
modrina
neba in se
preliva sivina
jutra.

Kakor teman
oblak
prekrije modrine
prva človeška
pohotnost.

V sivem, oblačnem
jutru bežim;
zaprta vase
in premišljujem
o žalosti.

OB SLOVESU

Ne toži, da
ne hodiš
po mehkih stezicah
med cvetnimi gredicami
začaran
majski idili.

Podaj mi
dragi roko;
in vzpela se bova
prek tesnih pregrad
v zelene livade,
prispela bova
s tiho
srečo na
obrazu.

Počakaj še
ne pusti, da
obrne čas
tudi ta dva
ne popisana
lista.

DRAGI BRALCI!

Pred vami je četrta številka Resljeve 12 in z njo zaključujemo tretji letnik izdajanja.

V njej smo vam skušali prikazati naše znane literate Učiteljišča, ki so se nam tokrat javno predstavili na našem literno-glasbenem popoldnevu. Poleg teh, katerimi dela smo objavili, so nastopili še Milanko Vakunjac (pesmi - proza), Edita Finzingar (proza) ter dijaka Trboveljske gimnazije Rado Paletič in Jože Medija. Žal pa njihovih del nismo pravočasno dobili in zato niso objavljena.

Šolsko leto se je končalo. Pred nami so počitnice, polne načrtov in presenečenj. Želimo vam, da bi se v novo šolsko leto vrnili čili in zdravi, prežeti z novim znanjem in da bi še vedno tako vestno sodelovali pri našem glasilu.

Uredništvo

Napisano v maju 1961

Izdaja mladinski aktiv Učiteljišča v Ljubljani, Resljeva 12

Odgovorni urednik: Anita ŠOLAR
Tehnični vodja: Jože ŠTER
Ureja uredniški odbor
Avtor naslovne strani: Milan AŽMAN

Naklada 3oo izvodov, cena posamezne številke 3o din

Tiska Zadruga pri Centru za izobraževanje kadrov v blagovnem prometu
Ljubljana, Poljanska 28

Izdano v juniju 1961.